

**Instytut Historii
UPH w Siedlcach**

**Słownik biograficzny
Południowego Podlasia
i Wschodniego Mazowsza**

Tom V

Redaktorzy: Józef Piłatowicz, Katarzyna Maksymiuk,
Hanna Świeszczakowska (redaktor językowy)

Siedlce 2020

Redaktorzy:

dr hab. Józef Piłatowicz, prof. uczelni

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

dr hab. Katarzyna Maksymiuk, prof. uczelni

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Hanna Świeszczakowska (redaktor językowy)

Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza – Oddział Siedlecki

Komitet Redakcyjny: Jarosław Cabaj, Dariusz Magier, Katarzyna Maksymiuk, Józef Piłatowicz, Rafał Roguski (sekretarz), Hanna Świeszczakowska (redaktor językowy), Dorota Wereda

Wyniki badań, zrealizowane w ramach zadania badawczego nr 113/20/B, zostały sfinansowane z dotacji na naukę, przyznanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na okładce: kościół św. Stanisława w Sarnakach, fot. Agata Wasilewska

Projekt okładki: Adam Lech Kubik

Fotografie wykorzystane w tekście nadesłane zostały przez Autorów biografów.

ISBN 978-83-66541-24-5

Komitet Wydawniczy: Andrzej Barczak, Eugeniusz Cieślak, Janina Florczykiewicz (przewodnicząca), Jerzy-P. Georgica, Beata Jakubik, Jarosław Kardas, Wojciech Kolanowski, Katarzyna Mroczyńska, Agnieszka Prusińska, Sławomir Sobieraj, Jacek Sosnowski, Maria Starnawska, Ewa Wójcik, Waldemar Wysocki

Żaden fragment tej publikacji nie może być reprodukowany, umieszczany w systemach przechowywania informacji lub przekazywany w jakiegokolwiek formie – elektronicznej, mechanicznej, fotokopii czy innych reprodukcji – bez zgody posiadacza praw autorskich.

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2020

Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
www.wydawnictwo-naukowe.uph.edu.pl

08-110 Siedlce, ul. Żytnia 17/19, tel. 25 643 15 20
Ark. wyd. 21.2. Ark. druk. 19.3.

Druk i oprawa: ELPIL Siedlce

Spis treści

Wstęp	11
Biogramy	
Bajrulewicz Piotr (1933-1983) <i>Tomasz Demidowicz</i>	15
Banaś Tadeusz Wincenty (1904-2000) <i>Agata Wasilewska</i>	17
Barańczuk Rozalia (1874-1965) <i>Tomasz Dobrowolski</i>	21
Barcikowski Kazimierz (1927-2007) <i>Elżbieta Wojtas-Ciborska</i>	23
Biegajło Władysław (1924-1972) <i>Tomasz Demidowicz</i>	25
Brynczak Mateusz (1864-1936) <i>Sergiusz Leończyk</i>	27
Cegliński Julian (1827-1910) <i>Damian Sitkiewicz</i>	28
Celiński Florian (1924-2001) <i>Tomasz Demidowicz</i>	30
Chrzanowski Ignacy (1866-1940) <i>Ryszard Polak</i>	32
Cichocka Jadwiga (1914-2008) <i>Elżbieta Wojtas-Ciborska</i>	39
Cieszkowski August (1814-1894) <i>Ryszard Polak</i>	42
Czarkowski Władysław (1827-1863) <i>Anna Kłóś</i>	48
Czarnecki Mieczysław (1934-2015) <i>Agata Wasilewska</i>	50
Dylewicz Czesław (1906-1988) <i>Natalia Rodger</i>	53

Dyna Emilia (1914-1994) <i>Damian Sitkiewicz</i>	56
Dziewulski Eugeniusz Klemens (1842-1889) <i>Jarosław Cabaj</i>	59
Eichler Bogumir (1843-1905) <i>Ryszard Kornacki</i>	60
Frankowski Jan Józef Tadeusz (1834-?) <i>Tomasz Dobrowolski</i>	62
Frankowski Leon Gabriel (1842-1863) <i>Tomasz Dobrowolski</i>	66
Frankowski Stanisław Józef Julian (1835-1899) <i>Tomasz Dobrowolski</i>	76
Geresz Józef Antoni (1944-2018) <i>Ryszard Kornacki</i>	77
Głowniak Elżbieta (1927-2006) <i>Tomasz Demidowicz</i>	80
Gmitruk Paweł (1922-1972) <i>Janusz Gmitruk</i>	82
Górska Janina (1908-1941?) <i>Marcin Krasuski</i>	85
Górski Józef h. Bożawola (1891-1961) <i>Małgorzata Iwańska</i>	86
Grabowski Henryk (1892-1940) <i>Jacek Odziemczyk</i>	88
Grodzicki Paweł (1601-1644) <i>Marek Wagner</i>	89
Hornowski Bolesław (1914-1983) <i>Tomasz Demidowicz</i>	94
Jakubik Jan (1900-1977) <i>Małgorzata Iwańska</i>	97
Jarosiński Adam (1863-1938) <i>Małgorzata Iwańska</i>	100

Jaszczuk Florian Zbigniew (1942-2011) <i>Janusz Gmitruk</i>	101
Jaszczuk Stanisław (1913-2010) <i>Janusz Gmitruk</i>	103
Jurkowski Stanisław (1909-1984) <i>Lilla Małgorzata Kłos</i>	110
Kaczyński Bogusław (1942-2016) <i>Krzysztof Korwin-Piotrowski</i>	113
Kaczyński Teodor Hipolit (1901-1992) <i>Elżbieta Wojtas-Ciborska</i>	116
Kalenik Mieczysław (1933-2017) <i>Ryszard Kornacki</i>	118
Kamiński Stanisław (1919-1986) <i>Ryszard Polak</i>	121
Karolak Władysław (1916-1997) <i>Janusz Gmitruk</i>	127
Kasperlik Stanisław (1900-1985) <i>Lilla Małgorzata Kłos</i>	130
Kisiel Józef Franciszek (1916-1982) <i>Agnieszka Kondracka-Bylińska</i>	132
Koncewicz Ludwik Augustyn (1790-1857) <i>Marek Wagner</i>	134
Kostrzewa Jadwiga Teresa (1936-1996) <i>Elżbieta Wojtas-Ciborska</i>	137
Koszutski Kazimierz (1873-1939) <i>Emil Noiński</i>	138
Kowalski Marian (1921-1996) <i>Ryszard Kornacki</i>	140
Krajowski Wielisław Bohdan (1896-1973) <i>Bartosz Zakrzewski</i>	142
Kraliček-Krajowski Franciszek (1861-1932) <i>Bartosz Zakrzewski</i>	147

Kraśniński Franciszek Kazimierz h. Ślepowron, hr. (1887-1973) <i>Małgorzata Iwańska</i>	150
Krzewski Jan (1866-1918) <i>Agata Wasilewska</i>	151
Kuc Jan (1910-1975) <i>Elżbieta Wojtas-Ciborska</i>	154
Lechowicz Kazimierz (1775-1839) <i>Adam Kordys</i>	157
Lemnicky Kazimierz (1730-1830) <i>Adam Kordys</i>	160
Leszczyński Eustafiusz (ok. 1857-?) <i>Sergiusz Leończyk</i>	163
Lulewicz Henryk (1950-2019) <i>Andrzej Rachuba</i>	163
Łada-Maciągowa Małgorzata (1881-1969) <i>Danuta Michalec</i>	166
Łopuski Zenon (1876-1957) <i>Anna Madej</i>	170
Maciąg Ludwik Antoni (1920-2007) <i>Anna Kłoś</i>	173
Malinowski Mikołaj (1914-1940) <i>Jacek Odziemczyk</i>	176
Malinowski Władysław (1912-1940) <i>Jacek Odziemczyk</i>	177
Matusak Piotr (1941-2020) <i>Wojciech Włodarkiewicz</i>	178
Naruszewicz Adam Tadeusz Stanisław h. Wadwicz (1733-1796) <i>ks. Józef W. Skorodiuk</i>	185
Nowosielski Janusz Wiktor (1939-2012) <i>Agata Wasilewska</i>	194

Oleksy Józef (1946-2015) <i>Damian Fiołek</i>	197
Pietruczuk Józef (1903-1945) <i>Janusz Gmitruk</i>	203
Pleszczyński Adolf, kryptonim „Iks” (1841-1925) <i>Ryszard Kornacki</i>	207
Poluszek Adam (1878-1937) <i>Sergiusz Leończyk</i>	209
Postolko vel Postolka Tomasz (1909-1940) <i>Jacek Odziemczyk</i>	210
Rawski Feliks (1886-1973) <i>Aneta Kościanek</i>	211
Rodkiewicz Filip Jakub Julian (1838-1918) <i>Lilla Małgorzata Kłós</i>	213
Sapieżyna z Zamoyskich Anna Jadwiga (1772-1859) <i>Joanna Kowalik-Bylicka</i>	214
Skrodziuk Mieczysław (1933-2008) <i>ks. Józef W. Skorodiuk</i>	218
Sowiński Kazimierz (1919-1947) <i>Damian Sitkiewicz</i>	223
Stempniewicz Jadwiga (1905-1992) <i>Damian Sitkiewicz</i>	224
Swierzbński Bolesław (1863-?) <i>Sergiusz Leończyk</i>	226
Syroczyński Zygmunt (1907-1968) <i>ks. Józef W. Skorodiuk</i>	227
Szacsznajder Wincenty (1873-1951) <i>Hanna Świeszczakowska</i>	229
Szczerba Lesław Władysław (1938-2010) <i>Natalia Rodger</i>	236

Szczypiorski Krzysztof Stanisław (1949-2020)	
<i>Tomasz Adamczyk</i>	239
Szostek Błażej (1915-1991)	
<i>Janusz Gmitruk</i>	241
Szydłowski Adam Jakub (ok. 1744-1820)	
<i>Andrzej Chojnacki</i>	247
Szydłowski Teodor Karol Leon (1793-1863)	
<i>Andrzej Chojnacki</i>	252
Szymański Adam Marian ps. A. Lach (1852-1916)	
<i>Tomasz Dobrowolski</i>	257
Szymczuk-Szymański Paweł (1864-1945)	
<i>Bartosz Zakrzewski</i>	264
Świrski Ignacy (1885-1968)	
<i>ks. Józef W. Skorodiuk</i>	266
Tchórznicki Józef (1849-1910)	
<i>Paweł Tarkowski</i>	274
Trentowski Bronisław Ferdynand (1808-1869)	
<i>Ryszard Polak</i>	277
Trętowski Jan (1942-1993)	
<i>Anna Madej</i>	283
Zdanowski Stefan (1897-1920)	
<i>Anna Madej</i>	286
Wykaz skrótów	289
Indeks opublikowanych biogramów t. I-V	302

Wstęp

W 2009 r. z inicjatywy i pod redakcją śp. profesora Arkadiusza Kołodziejczyka ukazał się tom I *Słownika biograficznego Południowego Podlasia i Wschodniego Mazowsza*, któremu patronowały: Siedleckie Towarzystwo Naukowe i Instytut Historii Akademii Podlaskiej (obecnie Instytut Historii Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach). Obie te placówki postanowiły, po zawarciu odpowiedniej umowy w 2018 r., kolejne tomy wydawać już samodzielnie. Redakcja wyłoniona przez ówczesny Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych kontynuuje zasady sformułowane przez prof. A. Kołodziejczyka we *Wstępie* tomu pierwszego, przede wszystkim jeśli chodzi o zakres terytorialny obejmujący „terytorium byłych województw białkopodlaskiego i siedleckiego. Pozostawał jednak nadal rozczłonkowany administracyjnie w latach 1975-1998 powiat wołomiński, nie wiadomo było co zrobić z wyłoniętym m.in. z południowej części powiatu garwolińskiego – powiatem ryckim. W tej sytuacji, na wniosek wielce zasłużonego regionalisty z Białej Podlaskiej, Grzegorza Michałowskiego przyjęliśmy, że terytorialne ramy *Słownika* sięgać będą również tych powiatów. W ten sposób dopełniła się terytorialna formuła Wschodniego Mazowsza. /.../ *Słownik* obejmuje zatem terytorialnie dzisiejsze powiaty: bialski, garwoliński, łosicki, łukowski, radzyński, siedlecki, sochołowski, mińsko mazowiecki, węgrowski i wołomiński” (t. 1, s. 11).

Uwzględniamy osoby urodzone na powyższym obszarze i osoby, które urodziły się gdzie indziej, ale pracowały i działały w tych województwach i powiatach.

Każdy tom będzie miał strukturę alfabetyczną i będzie wyposażony w wykaz skrótów oraz spis biogramów w dotychczas opublikowanych tomach z zaznaczeniem numeru tomu, w którym biogram ukazał się, a biogramy z bieżącego tomu będą wytłuszczone. Wewnętrzny układ biogramów i zapis bibliografii wzorujemy na Polskim Słowniku Biograficznym.

Tom niniejszy prezentuje różnorodność społeczeństwa zakreślonego terytorium. Osiągnęliśmy to dzięki Autorom wywodzącym się z różnych ośrodków naukowych i środowisk. W tym miejscu pragniemy serdecznie podziękować Autorom za owocną współpracę, tym bardziej, że nie towarzyszy jej gratyfikacja finansowa. Mamy nadzieję na dalszą współpracę przy kolejnych tomach.

Ze zrozumiałych względów pragniemy zwrócić uwagę na dorobek naukowy pracowników UPH, dlatego apelujemy i zapraszamy do współpracy wszystkie wydziały i instytuty UPH. W kolejnych tomach będą ukazywały się biogramy zmarłych pracowników naszego Instytutu. W niniejszym tomie zamieściliśmy życiorysy: Floriana Jaszczuka, prof. Henryka Lulewicza i prof. Piotra Matusaka, organizatora i wieloletniego dyrektora naszego Instytutu.